1. ספר בראשית פרק כ"א

כב וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם
כג לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה: וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה
לִּי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר־
עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָּהּ:
כד כה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ: וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ
כו עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר
אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־
כז הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם
כח צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית: וַיַּצֵּב
כט אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדְּהֶן: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־
אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה:
ל וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי
לא לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת: עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם
לב הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם: וַיִּכְרְתוּ בְרִית בִּבְאֵר
שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:
לג וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:
לד וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים: בראשית כ"ב

א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
ב אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בִּנְךָ אֶת־
יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה
ג וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ: וַיַּשְׁכֵּם
אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ
וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
ד אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים: שם בראשית כ"ב

יא וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה
יב מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר אַל־
תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי
כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:
יג וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ
בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת
יד בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר
טו יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה: וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם
טז שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם: וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ:

בראשית כ"ג

א וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי
ב שָׂרָה: וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
ג וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ: וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל
ד פְּנֵי מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר: גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם
ה תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְּפָנָי: וַיַּעֲנוּ בְנֵי־
ו חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: שְׁמָעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים
אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־
קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר מֵתֶךָ:

בראשית סוף כ"ג

יז וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא הַשָּׂדֶה
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ
יח סָבִיב: לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ:
יט וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה
כ הַמַּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיָּקָם
הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת
א בְּנֵי־חֵת:

בראשית כ"ד

כא וְהָאִישׁ
מִשְׁתָּאֵה לָהּ מַחֲרִישׁ לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אִם־לֹא:
כב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם זָהָב בֶּקַע
כג מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם: וַיֹּאמֶר
בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית־אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין:
כד וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר:
כה וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מָקוֹם לָלוּן:
כו כז וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה: וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי
אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ
נָחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי:

בראשית סוף כ"ד

סז וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ
לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:

6. רש"י סנהדרין פ"ט

חֵרפו עקבות משיחך. לא
: אשר חרפו אויביך
ה' אשר חרפו עקבות משיחך. לא
אתפרש האי קרא למאי איכתיב הכא
דהא לא קא דריש ביה מידי ונראה
למורי שכן נכתב בספרים תחלה
כמו ששנינו בפ' אחרון דסוטה (דף
מט:) בעקבות המשיח חוצפה יסגא
וכתבו פירוש זה על בעקבות שהוא
לשון סוף כמו אשר חרפו עקבות
משיחך: בית הועד. מקום שתלמידי
חכמים מתוועדין שם ללמוד תורה:
ה"ג והגבלן. מקום ששמו כך ישתומם:
ואנשי הגבול. אנשי גבול ארץ ישראל
ל"א אנשי גזית סנהדרין:

5. פרקי ר' אליעזר פרק ל"ב

וּכְשֶׁבָּא אַבְרָהָם מֵהַר הַמּוֹרִיָּה, חָרָה אַפּוֹ שֶׁל סַמָּאֵל, שֶׁרָאָה
שֶׁלֹּא עָלְתָה בְיָדוֹ תַּאֲוַת לִבּוֹ לְבַטֵּל קָרְבָּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם. מֶה
עָשָׂה. הָלַךְ וְאָמַר לְשָׂרָה, אִי שָׂרָה, לֹא שָׁמַעְתְּ מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה
בָּעוֹלָם. אָמְרָה לוֹ, לָאו. אָמַר לָהּ, לָקַח אִישֵׁךְ הַזָּקֵן לַנַּעַר יִצְחָק
וְהִקְרִיבוֹ לְעוֹלָה. וְהַנַּעַר בּוֹכֶה וּמְיַלֵּל, שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהִנָּצֵל. מִיָּד
הִתְחִילָה בּוֹכָה וּמְיַלֶּלֶת. בָּכְתָה שָׁלשׁ בְּכִיּוֹת כְּנֶגֶד שָׁלשׁ תְּקִיעוֹת,
שָׁלשׁ יְלָלוֹת כְּנֶגֶד שָׁלשׁ יְבָבוֹת, וּפָרְחָה נִשְׁמָתָהּ וָמֵתָה. בָּא
אַבְרָהָם אָבִינוּ וּמָצָא שֶׁמֵּתָה, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד
לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ (בר' כג ב). מֵהֵיכָן בָּא, מֵהַר הַמּוֹרִיָּה. רַבִּי יוֹסֵי
אוֹמֵר, שָׁלשׁ שָׁנִים עָשָׂה יִצְחָק אֵבֶל עַל שָׂרָה אִמּוֹ. לְאַחַר שָׁלשׁ
שָׁנִים לָקַח אֶת רִבְקָה וְשָׁכַח אֵבֶל שָׂרָה אִמּוֹ. מִכָּאן אַתָּה לָמֵד,
עַד שֶׁלֹּא לָקַח אָדָם אִשָּׁה, אַהֲבָתוֹ הוֹלֶכֶת אַחַר הוֹרָיו. לָקַח
אִשָּׁה, אַהֲבָתוֹ הוֹלֶכֶת אַחַר אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ (שם ב כד). וְכִי יַעֲזֹב אִישׁ
אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ מִמִּצְוַת כִּבּוּד. אֶלָּא שֶׁאַהֲבַת נַפְשׁוֹ דּוֹבֶקֶת
אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ.

8. "בן איש חי" בניהו ל"ב

ג. ומשטן המשחית זה
שטן שמקטרג כדי ליקח נפשות, דעל זה אמרו רז"ל הוא
שטן הוא מלאך המות, אבל יש שטן מקטרג כדי להביא
יסורין דוקא ואינו משחית, ורבי דחביבין עליה יסורין לא
בקש על זה.

9. מעין חנוכה חלק ג"

כי בשמואל־א טו, ד: "וישמע שאול את העם
ויפקדם בטלאים ומאתים אלף רגלי ועשרת
אלפים איש יהודה". ולבסוף כתוב (שם פסוק
ט): "ויחמול שאול והעם וכו'" ונראה כי אך
"העם" ³ חמל, אבל מספר אנשי יהודה החרימום
בלא חמלה ⁴. ולכן כיון שלא חטאו בעמלק
זכה במלכות, ונכון. וזה שאמר, משום ש"ידך
בעורף אויביך" — שלא תחמול על עמלק —
לכן "ישתחוו לך וכו'". וזהו שתי מצוות —
להכרית זרעו של עמלק, ולהקים להם מלך

3. מדרש תנחומא וירא כ"ב

(שם יא ה) ה' צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאֹהֵב חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ,
פ״אָמַר ר' יוֹנָתָן הַיּוֹצֵר הַזֶּה אֵינוֹ בּוֹדֵק קַנְקַנִּים מְרֹעָעִים
שֶׁאֵינוֹ מַקִּישׁ עֲלֵיהֶם אַחַת עַד שֶׁהִיא פּוֹקַעַת. וּמַה הוּא בּוֹדֵק,
קַנְקַנִּים יָפִים שֶׁאֲפִלּוּ הוּא מַקִּישׁ עָלָיו כַּמָּה פְּעָמִים אֵינוֹ
נִשְׁבָּר. כָּךְ אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְנַסֶּה אֶלָּא אֶת הַצַּדִּיקִים.
אָמַר ר' יוֹסֵי הַפִּשְׁתָּנִי הַזֶּה בְּשָׁעָה
שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַפִּשְׁתָּן שֶׁלּוֹ יָפֶה
כָּל שֶׁהוּא כּוֹתְשָׁהּ הִיא מִשְׁתַּבַּחַת
וְכָל שֶׁהוּא מַקִּישׁ עָלֶיהָ הִיא
מִשְׁתַּמֶּנֶת. וּבְשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
שֶׁפִּשְׁתָּנוֹ רָעָה. אֵינוֹ מַסְפִּיק לְהַקִּישׁ
עָלֶיהָ עַד שֶׁהִיא פּוֹקַעַת. כָּךְ אֵין
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְנַסֶּה אֶלָּא אֶת
הַצַּדִּיקִים שֶׁנֶּאֱמַר ה' צַדִּיק יִבְחָן.
ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לְבַעַל הַבַּיִת שֶׁהָיוּ
לוֹ ב' פָּרוֹת אַחַת כֹּחָהּ יָפֶה וְאַחַת
כֹּחָהּ רַע עַל מִי הוּא נוֹתֵן הָעֹל
לֹא עַל אוֹתָהּ שֶׁכֹּחָהּ יָפֶה, כָּךְ אֵין
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְנַסֶּה אֶלָּא
הַצַּדִּיק שֶׁנֶּאֱמַר ה' צַדִּיק יִבְחָן.

4. סנהדרין פ"ט ע"ב

°ויהי אחר
הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם
(אחר מאי) א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן
זימרא אחר דבריו של שטן דכתיב °ויגדל
הילד ויגמל וגו' אמר שטן לפני הקב"ה
רבונו של עולם זקן זה חננתו למאה שנה
פרי בטן מכל סעודה שעשה לא היה לו
תור אחד או גוזל אחד להקריב לפניך אמר
לו כלום עשה אלא בשביל בנו אם אני
אומר לו זבח את בנך לפני מיד זובחו מיד
והאלהים נסה את אברהם ויאמר קח נא
את בנך אמר רבי שמעון בר אבא *אין נא
אלא לשון בקשה משל למלך בשר ודם
שעמדו עליו מלחמות הרבה והיה לו גבור אחד ונצחן לימים עמדה עליו
מלחמה חזקה אמר לו בבקשה ממך עמוד לי במלחמה זו שלא יאמרו
ראשונות אין בהם ממש אף הקב"ה אמר לאברהם ניסיתיך בכמה נסיונות
ועמדת בכלן עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא יאמרו אין ממש בראשונים
את בנך ב' בנים יש לי את יחידך זה יחיד לאמו וזה יחיד לאמו אשר
אהבת תרווייהו רחימנא להו את יצחק וכל כך למה כדי שלא תטרף דעתו
עליו קדמו שטן לדרך אמר לו °הנסה דבר אליך תלאה הנה יסרת רבים
וידים רפות תחזק כושל יקימון מליך כי עתה תבא אליך ותלא אמר לו °אני בתומי אלך אמר לו *הלא
יראתך כסלתך אמר לו זכר נא מי הוא נקי אבד כיון דחזא דלא קא שמיע ליה אמר ליה ואלי דבר יגונב כך
שמעתי מאחורי הפרגוד השה לעולה ואין יצחק לעולה אמר לו *כך עונשו של בדאי שאפילו אמר אמת אין
שומעין לו ר' לוי אמר אחר דבריו של ישמעאל ליצחק אמר לו ישמעאל ליצחק אני גדול ממך במצות
שאתה מלת בן שמנת ימים ואני בן שלש עשרה שנה אמר לו ובאבר אחד אתה מגרה בי אם אומר
לי הקב"ה זבח עצמך לפני אני זובח מיד והאלהים נסה את אברהם*

פרק ל"א

ג. הוּא הַחֲמוֹר שֶׁרָכַב עָלָיו מֹשֶׁה
בְּבֹאוֹ לְמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו ²וְגוֹ'
(שמות ד כ). הוּא הַחֲמוֹר שֶׁעָתִיד בֶּן־דָּוִד לִרְכֹּב עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר,
גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת־יְרוּשָׁלַיִם הִנֵּה מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ
צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת.

7. רד"ק שמואל ב' ה' ו'

. ועדכרו היבוסי וילך דוד וכל ישראל
כי כל ישראל היו עתה אנשיו
וכיון שמלך על כל ישראל הלך אל ירושלם כדכוד מצודת ציון לפי
שהיתה קבלה אצלם כי ציון ראש ממלכת ישראל ולא ילכוד אותה אלא מי שיהיה
מלך על כל ישראל ועד היום לא נתקיימה מלכות בישראל כי שאול לא
קנה המלוכה :

ס. עולת ראי"ה, א' ח"ט

דוד מלך ישראל חי וקים. מלכות בית דוד היא יסוד לאומה הישראלית, בזה
שהיא הולכת עם הנהגת מלכות שמים הדבוקה באומה בכללה לדורותיה, והיא נושאת
עיניה למרחוק ליסודו של עולם, וגם את הליכות הצדק והמשרים היא דנה ע"פ מדת
הנצח והאחרית הגדול שיש לכללות כנסת ישראל בעולם, לא ע"פ ההוה בלבדו,
המרכך לפעמים את הלב מפני המראה של השעה, מפני שאינו יודע אחרית דבר.
וזאת היתה המעלה העליונה של דוד, שהיה לבבו שלם עם ד', ועל כן היתה מלכות
בית דוד ביסודה דבקה לנבואה, ועשה כל מעשה ע"פ עצת ד' הנשגבה, כי לא
ממלכת שעה היא כי־אם ממלכת עולמים, ששינויי הזמנים והדורות לא ישלטו עליה,
"ודוד עבדי נשיא להם לעולם". והעטרה של מלכות בית דוד, שהיא כל־כך כוללת
עד שהיא נמשלת אל הבריאה בכללה, כוללת בה גם את הכחות הנפשיים של
אבירות וקשיות־לב, שהם מוכרחים לשלימות המלכות, ורק כשהם נצרפים ונמתקים
הם מוצאים את מקומם ההגון והמסודר בתוך הנהגתה, ומתוך כללותם של כל
הכחות הדרושים לה תעמוד במילואה על כל האושר והטוב. העין החודרת, הרואה
את ההשקפות המרות בההפכן לטובה, תהיה אז הכרתה את טוב המציאות ואת אור
האהבה והחסד במעלה היותר ברורה, רוממה ועליונה. המיעוטים מתרבים, והפגימות
מתמלאות, "כירח יכון עולם ועד בשחק נאמן סלה", "עטרת תפארת לעמוסי בטן",
דוד מלך ישראל חי וקים. ואחר ישובו בני ישראל ובקשו את ד' אלהיהם ואת דוד
מלכם, ופחדו אל ד' ואל טובו באחרית הימים.

עולת ראי"ה
(כי"ן קו)

חיים ארוכים. הוא הכלל לחשיבות החיים הראויים. ואח"כ פירש תנאיהם:
חיים של שלום. שלום פנימי בכחותיו הנפשיים והגופניים, שלא יתנגד
אצלו שום כח פנימי אל תכלית השלמות שראוי לבחור, לא מצד המדות ולא מצד
הרהורי הלב ודרכי השכל ולא מצד מזג הגוף.

חיים של ברכה. שנביא ברכה לעולם בחיינו בפעולותינו, שנאמץ נכשלים
ונחבש לשבורי לב ונזכה רבים לשוב מעון, ממדות רעות ודעות רעות ומעשים
רעים.

2. שמואל ב' א' כ"ז

כז : אֵיךְ
נָפְלוּ גִבּוֹרִים וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה:
א וַיְהִי אַחֲרֵי־
כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו עֲלֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנָה אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרֹנָה:

שמואל ב' ג' ט'

ט : כֹּה־יַעֲשֶׂה
אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֹה יֹסִיף לוֹ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כִּי־
י כֵן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ: לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וּלְהָקִים
אֶת־כִּסֵּא דָוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּן וְעַד־בְּאֵר
יא שָׁבַע: וְלֹא־יָכֹל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת־אַבְנֵר דָּבָר מִיִּרְאָתוֹ
יב אֹתוֹ: וַיִּשְׁלַח אַבְנֵר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד תַּחְתָּו
לֵאמֹר לְמִי־אָרֶץ לֵאמֹר כָּרְתָה בְרִיתְךָ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ
יג לְהָסֵב אֵלֶיךָ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל: שם שמואל ב' ג'

כח . וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אָנֹכִי
כט וּמַמְלַכְתִּי מֵעִם יְהוָה עַד־עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן־נֵר: יָחֻלוּ עַל־
רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל כָּל־בֵּית אָבִיו וְאַל־יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב
ל וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וַחֲסַר־לָחֶם: וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי
אָחִיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת־עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם
לא בְּגִבְעוֹן בַּמִּלְחָמָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב וְאֶל־
כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים וְסִפְדוּ לִפְנֵי
לב אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה: וַיִּקְבְּרוּ אֶת־אַבְנֵר
בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ אֶל־קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ כָּל־
לג הָעָם: וַיְקֹנֵן הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְנֵר וַיֹּאמַר הַכְּמוֹת
לד נָבָל יָמוּת אַבְנֵר: יָדֶךָ לֹא־אֲסֻרוֹת וְרַגְלֶיךָ לֹא־לִנְחֻשְׁתַּיִם
הֻגָּשׁוּ כִּנְפוֹל לִפְנֵי בְנֵי־עַוְלָה נָפָלְתָּ וַיֹּסִפוּ כָל־הָעָם לִבְכּוֹת
לה עָלָיו: וַיָּבֹא כָל־הָעָם לְהַבְרוֹת אֶת־דָּוִד לֶחֶם בְּעוֹד הַיּוֹם
וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִיף כִּי אִם־
לו לִפְנֵי בוֹא־הַשֶּׁמֶשׁ אֶטְעַם־לֶחֶם אוֹ כָל־מְאוּמָה: וְכָל־הָעָם
הִכִּירוּ וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי כָל־הָעָם
לז טוֹב: וַיֵּדְעוּ כָל־הָעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא כִּי לֹא הָיְתָה
לח מֵהַמֶּלֶךְ לְהָמִית אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר: שמואל ב' ד'

יב . וַיְצַו דָּוִד אֶת־הַנְּעָרִים וַיַּהַרְגוּם וַיְקַצְּצוּ אֶת־יְדֵיהֶם
וְאֶת־רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל־הַבְּרֵכָה בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ אִישׁ־
א בֹּשֶׁת לָקָחוּ וַיִּקְבְּרוּ בְקֶבֶר־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן: שמואל ב' ה' וַיָּבֹאוּ
כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר הִנְנוּ
ב עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ: גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת
הַמּוֹצִיא שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הָיִיתָה מוֹצִיא וְהַמֵּבִי אֶת־
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי
ג אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֹאוּ כָּל־
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד
בְּרִית בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־
יִשְׂרָאֵל:
ד בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים
ה שָׁנָה מָלָךְ: בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלשׁ שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה:
ו וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַם אֶל־הַיְבֻסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר
לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־הֱסִירְךָ הַעִוְרִים וְהַפִּסְחִים
ז לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָוִד הֵנָּה: וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֵת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא
ח עִיר דָּוִד: וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה יְבֻסִי וְיִגַּע בַּצִּנּוֹר
שְׂנֻאֵי וְאֶת־הַפִּסְחִים וְאֶת־הַעִוְרִים שְׂנֻאוּ נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת: